

Jandarma Kanununun 12 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Savunma ve İçişleri Komisyonları raporları (1/149)

T. C.

Başbakanlık

Muamêlât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/743, 6/489

18 . II . 1947

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

1706 sayılı Jandarma Kanununun 12 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 8 . II . 1947 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulduğunu arz ederim.

Başbakan

R. Peker

Gerekçe

30 Haziran 1930 tarihli 1706 sayılı Jandarma Kanununun 12 nci maddesi, jandarma subaylarını ordu subayları gibi ordu kıtalarında her rütbede bir sicil süresi kadar kıta stajı yapmaya mecbur ve yine aynı madde jandarma subaylarının terfileri; jandarma meslek amirlerinden alacakları siciller ile ordu kıtalarında stajda buldukları altı ay süre içinde ordudan alacakları sicillerin her ikisinin de subayın üst rütbeye yükselmesine müsait olacak surette kesbi katiyet etmiş olması ile meşrut kılınmıştır.

1706 sayılı Kanunun yayımı tarihine kadar yetişmiş olan jandarma subaylarından mühim bir kısmını, jandarma başçavuşlarıyla lise ve yüksek mektep mezunlarından olup Jandarmaya Okulunda yetiştirilmiş olanlar ve az bir kısmını da Ordu subaylarından Jandarma emrine verilmiş olanlar teşkil ediyordu.

Jandarmanın silâhli ve askerî bir inzibat kuvveti olması bakımından bu subayların böyle bir kuvvete emir ve komuta edebilmelerini teminen Jandarma Subay Okulunda iktisap ettikleri askerî bilgi ve zaptırapı esaslarını takviye ve yeni terakkiyat ve tecrübelerden istifade ile mevcut bilgi ve mümâreselerinin daha ziyade inkişafını sağlamak için bütün jandarma subaylarının her rütbede bir staj devresini Ordu birliklerinde geçirmelerini ve Harb Okulu tahsilini görmemiş olanların da bu okulda bir tahsil devresine tâbi tutulmalarına lüzum ve zaruret görülerek 12 nci madde ile bu maksadın temini cihetine gidilmiştir.

1706 sayılı kanunun 11 nci maddesi gereğince 1932 yılındanberi Harb Okulundan Jandarma kadrolarına kâfi miktarda subay iltihak etmiş ve yukarıda zikredilen menabiden yetişmiş subaylardan üsteğmen rütbesinde subay kalmadığından ve halen Jandarma birliklerindeki bütün subaylar tâbi tutuldukları Ordu stajlarından henüz yeni denecek kadar bir zaman evvel avdet etmiş ve müktesebat ve tecrübelerini kaybetmemiş durumda olduğundan yeniden altı aylık kısa bir süre için Ordu stajına tâbi tutulmalarına lüzum yoktur.

Jandarma üsteğmen ve yüzbaşılı yurdun emniyet ve asayişle doğrudan doğruya ilgili ilce Jandarma komutanlıklarındadırlar. Bunların Ordu stajına çıkarıldıklarında bundan evvelki sene-

lerde olduğu gibi birçok ilcelerin emir ve komutasının gedikli erbaşlar elinde kalmasını ve binnetice birçok aksaklıkların meydana gelmesini mucip olacak ve ilk altı ay staj devresinde muvaffak olamayanların bir altı aylık devre daha Ordu stajında bırakılmaları zarureti bu aksaklığı temadi ettirecektir.

Binbaşı ve daha yukarı rütbedeki Jandarma subaylarının her rütbede altı aylık bir talim ve terbiye ile iktisap ettikleri bilgi ve mümarese bu subayların seferde seyyar Orduda faal hizmette istihdamlarına mâni olacak kadar zayıf kalmaktadır. Halbuki seferde yurdun emniyet ve asayışı daha ziyade ehemmiyet kesbedecek ve bilhassa seyyar Ordunun memleket içindeki ikmal ve iâşe ve irtibatlarının aksamadan temini her rütbedeki Jandarma subaylarının seferberlik ilânında Jandarma kıta ve vazifeleri başında kalmalarını zaruri kılacaktır. Ayrıca Jandarma subaylarının miktarı seyyar ordunun subay kadrolarına bir faide temin etmeyecek kadar azdır. Bundan başka Jandarma subaylarının her rütbede altı aylık Ordu stajına tâbi tutulmamak suretiyle noksanlaşacak askerî bilgi ve mümareseleri bu subayların bölgelerindeki Ordu birliklerinin manevra ve tatbikatlarına, konferanslarına; harb oyunu ve plân tatbikatlarına, atlı ve yaya tatbikatlarına iştirak ettirilmesi suretiyle askerî bilgilerinin takviye edilmesi imkânı bulunacaktır.

Binaenaleyh meslek görevinin aksamaması için kanunun bu maddesinin her jandarma subayı için her rütbede mecburi kıldığı altı aylık ordu stajından sarfınazar edilmesine katî ihtiyaç vardır.

Harb Okulundan jandarma hesabına yetişen teğmenler şimdiye kadar bir yıl Atış Okulunda bir yıl ordu kıtalarında stajda bir yıl Jandarma Subay Okulunda tahsilde ve bir yıl Jandarma kıtalarında stajdan sonra üstteğmenliğe terfi etmekte idiler. Son karara göre Atış Okulunun öğrenim süresi iki yıla iblâğ edildiğinden jandarma subaylarının ordudaki emsallariyle birlikte terfi edebilmeleri için (Diğer terfi şartlarını haiz oldukları takdirde) zâbita ve hukuk bilgileri daha ziyade yer alacak olan ve ayrıca atış ve küçük savaş tatbikat kursu açılacak olan Jandarma Subay Okulunu başarı ile bitirerek okuldan alacakları sicillerin üstteğmenliğe yükselmeleri için jandarma meslek sicilli olarak kabulü zaruri olmaktadır.

Halen Jandarmada 1706 sayılı Kanunun yayımından önceki şartlarla yetişmiş olan subaylardan Harb Okulu öğrenimi görmemiş subay kalmadığından ve halen jandarma subayları için memba Harb Okulu olduğundan 12 nei maddenin jandarma subaylarının Harb Okulu öğreniminden geçirilmelerine dair fıkrası, bu fıkranın sureti tatbikına ait 27 Mayıs 1933 tarih ve 2227 sayılı Kanununda yürürlükte kalmasına ihtiyaç kalmamış ve maddeye jandarmanın kendi bünyesi içinde düzenliyeceği usullere göre açılacak kurslarda gösterecekleri başarı üzerine terfileri esası kabul edilmiştir.

1947 yılında terfi sırasında bulunan bir kısım üstteğmenlerle yüzbaşı ve daha yukarı rütbedeki subaylar bugün yürürlükte bulunan 1706 sayılı Kanunun 12 nei maddesi gereğince ordu kıta stajına çıkarılmış bulduklarından bu tadil kabul edildiği takdirde dahi ordudan alacakları siciller üzerine terfi edeceklerdir. Yalnız jandarma kadrolarında yapacağı boşluk ve hizmette hâsıl olacak aksaklık dolayısıyla ordu kıta stajına çıkarılmamış olan üstteğmenlerin iki yıllık meslek sicili almalarına halen imkân olmadığından bunların yalnız bir yıllık meslek sicili ile terfileri sağlanmak için bir geçici madde eklenmiştir.

Bu sebeplerle 1706 sayılı Jandarma Kanununun 12 nei maddesinin değiştirilmesi için ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Millî Savunma Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Millî Savunma Komisyonu

Esas No. 1/149

Karar No. 26

22 . IV . 1947

Yüksek Başkanlığa

1706 sayılı Jandarma Kanununun 12 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 8 . II . 1947 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan ve Yüksek Başkanlığa Komisyonumuza havale edilen kanun tasarı; 16 . IV . 1947 günü Komisyonumuzda; İçişleri Bakanı, Jandarma Genel Komutanı ve Kurmay Başkanlığı mümessilleri huzuriyle okunup incelendi.

İçişleri Bakanı tarafından verilen uzun izahattan sonra Komisyon üyeleri tarafından; tasarının leyh ve aleyhinde uzun müzakere ve tartışmalar yapıldı.

Müteaddit defalar; Jandarma Genel Komutanının ve Genel Kurmay mümessilinin fikir ve mütalâaları dinlendi.

Komisyon üyeleri; Jandarmanın her ne kadar barış ve seferde memleketin dahilî emniyet ve asayişini ile mükellef ve muavzaf bir teşekkül olması ile beraber ordunun da bir cüzü olması itibarıyla; buna emir ve komuta edecek subayların; şimdiye kadar olduğu gibi; yükselmelerine tekaddüm eden senelerde; ordu kıtalarında altışar ay kıta stajı yapmaları lüzum ve zarureti içinde olduklarında; ve aksi takdirde jandarma subaylarının subaylık kudret ve kabiliyetlerini kaybedeceklerinde ve bu stajın mutlak olarak kaldırılması caiz olamayacağı hakkında ittifak etmişlerdir.

Ancak; ileride tevhidî zabıta kanunu çıktığı ve onun tâyin edeceği esas ve hükümler dahilinde; ordu birlikleri gibi her türlü harb silâh ve vasıtalarıyla teçhiz edilmiş seyyar jandarma kor ve tümenleri teşekkül ettiği zaman sabit jandarma subaylarının bu birliklerde kıta stajlarını yapabilecekleri ve bugün yükselme için ordu kıtalarından almak zaruretinde buldukları kıta şecillerinin bu seyyar jandarma birliklerinden alabilecekleri de mümkün olacağı mütalâa edildi.

Fakat; henüz bu birlikler teşekkül etmeden;

şimdiden bütün jandarma subaylarının o birliklerin teşekküllerine intizaren kıta stajından affedilmeleri caiz görülemediği kanaati de tebarüz ettirildi.

Jandarma Genel Komutanının verdiği izahata göre; esasen üstegmenden yukarı rütbede bulunan ve bu sene yükselme derecesinde olan bütün jandarma subaylarının; eskiden olduğu gibi bu sene de vaktinde kıta stajlarına gönderilmiş oldukları ve oradan alacakları kıta stajlarına ait sicillere göre haklarında yükselme işlemi yapılacağı ve ancak; ilcelerde jandarma bölüklerinde bulunan üstegmenlerin atıdaki sebeplerle; bu sene kıta stajına çıkarılmadıkları anlaşıldı.

1. — Bunların Harb Okulu ile Atış Okulunu bitirdikten ve bir sene kıta stajı yaptıktan ve bir sene de jandarma hidematında staj gördükten sonra sabit jandarma bölüklerine verilmiş olmalarının henüz daha dört sene içinde bulunması;

2. — Bugünkü genel durum dolayısıyla sabit Jandarma bölüklerini komutansız bırakmak ve bu mühim vazife ve mesuliyeti gedikli erbaşlara tevdi eylemek caiz görülememesi,

3. — Genel Kurmay Başkanlığı ile yapılan temas ve müzakere sonucunda da; bu üstegmenlerin; kıta stajı görmelerine halen o kadar lüzum olmadığı ve bunların; kıta stajı yapmadan jandarma birliklerinden aldıkları sicillerle terfi edebilecekleri beyan edilmiş olması.

Jandarma Genel Komutanı Generalin, üstegmenlerin stajları hakkındaki beyanatı Genel Kurmay Başkanlığından gönderilen mümessil tarafından da beyan ve teyit edilmesi üzerine;

Komisyonumuzun toplantısında bulunan üyelerin büyük çoğunluğu tarafından:

A) Jandarma subaylarının şimdiye kadar olduğu gibi - bütün silâh ve harb vasıtalarıyla teçhiz edilmiş seyyar jandarma kor ve tümenleri kuruluncaya kadar - Ordu kıta stajlarına tâbi tutulmaları.

B) Yukarıda arzedilen sebepler dolayısıyla ve kendilerinin hiç bir sunu ve taksiri olmadığı halde kıta stajına çıkarılmamış, 30 Ağustos 1943 nasıplı ve 30 Ağustos 1947 tarihinde yükselme derecesinde bulunan üstegmenlerin yalnız bu seneye mahsus olmak üzere Genel Kurmay Başkanlığına da mutabık kaldığı şekilde, kıta stajı yapmadan jandarma birliklerinden alacakları üst rütbeye yükselmeğe tasdikli sicillerle 1947 Ağustosunda yükselmeleri muvafık olacağı mütalâa edilerek o yolda işlem yapılmasına karar verilmiş ve Hükümetten gelen kanun tasarısı buna göre tadil edilmiştir.

Havalesi gereğince; İçişleri Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa takdim kılındı.

Millî Savunma
Komisyonu Başkanı

namına	Sözeü	Kâtip
Hatay	Hatay	Erzinean
E. Durukan	E. Durukan	B. K. Çağlar

Ankara	Çankırı	Çankırı
N. Tmaz	Dr. A. Arkan	Z. Soydemir
Erzinean	Erzurum	Erzurum
Z. Ağca	E. S. Akgöl	V. Kocagüney
Gaziantep	Gümüşane	Kars
A. Atlı	S. Erdoğan	H. Tugac
Kastamonu	Kayseri	Kırklareli
üç ay staja tâbi	S. Avgin	K. Doğan
tutulması kana-		
atındeyim.		
A. Alptögan		
Kocaeli	Konya	Kütahya
S. Okan	Dr. H. Alataş	M. Ispartalığul
Mardin	Mardin	Seyhan
K. Sevüktekin	Dr. A. Uras	S. Tekelioğlu
	Van	
	R. Oktar	

İçişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.

İçişleri Komisyonu

Esas No. 1/149

Karar No. 21

2. V. 1947

Yüksek Başkanlığa

1706 sayılı Jandarma Kanununun 12 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun tasarısı ile gerekçesi ve Millî Savunma Komisyonu raporu İçişleri Bakanı huzuriyle incelendi.

Bakanın verdiği geniş izahattan sonra Millî Savunma Komisyonu raporu okunmuş, Jandarma subaylarının kıta stajına tâbi tutulmakta devam edilmesi yolunda bu Komisyoneca ileri sürülen gerekçelerle Bakan tarafından verilen izahat karşılaştırılmış Komisyoneca ittifakla Millî Savunma Komisyonunun bu husustaki noktai nazarı vârit görmiyerek Hükümet teklifi üzerinde durulmasını kabul etmiş ve Hükümetin mucip sebepler lâyihası da okunarak tümü üzerinde görüşme yapılmıştır.

Bugün fiilen Jandarma subaylarının kaynağını ordu teşkil etmesi ve bu subayların Harb

Okulunu bitirdikten sonra Atış Okulunda yetiştirilmesi ve bundan sonra da bir yıl Jandarma Subay Okulunda kendilerine lâzımlan mesleki bilgileri iktisap ettikten sonra meslekin fiili kadrolarına alınması gözönünde tutularak bunların her rütbede yeniden altı ay gibi kısa bir müddet ordu stajına tâbi tutulmaları bilgilerinin gelişmesi bakımından faydeli tasavvur olunabilirse de kaza jandarma teşkilâtının başsız kalması memleketin iç emniyeti bakımından mahzurlar tevhit edeceği aşikâr bulunduğundan bu kıta stajının faidesi yanında bu mahzurun daha büyük ve memleketin iç emniyeti üzerinde menfi neticeler doğurması daha çok vârit görülmüş, jandarma subaylarının Hükümet gerekçesinde belirtildiği gibi kendi bünyeleri içinde yetiştirilmeleri ve ayrıca bölgelerindeki ordu birliklerinin manevra tathikatlarına konferanslara, harb oyunu ve plân ve atlı ve yaya

tatbikatlara iştirak ettirilmeleri suretiyle askeri bilgilerinin de takviye edilmesi mümkün ve yerinde olacağı mütalâa kılınmış ve maddelerin okunmasına geçilmiştir.

Hükümet tasarısının birinci maddesi kâfi vuzuh ve açıklığı kapsamadığı, ordu stajından varestede kılınacak jandarma subaylarının yetiştirilmesi için derpiş olunan usulleri ihtiva etmediği ve düşünülen yetiştirme usullerinin bir madde kanuniye ile tesbitinin maksada kâfi gelmeyeceği nazara alınarak madde, jandarma subaylarının terfilerinin bir tüzük ile tesbit olunması şeklinde tedvin olunmuştur. Tanzim olunacak bu tüzüğün jandarmanın doğrudan doğruya bağlı olduğu idare üstlerinin verecekleri sicillerin ön plânda yer alması meslek üstlerinin de sicillere iştirak etmesi kurs vesair staj usullerinin şekil ve icra tarzlarını tesbit etmesi ve memleketin iç emniyetini sağlayacak silâhlı kuvvetlere komuta eden bu subayların her bakımdan yetiştiklerini kesin olarak belirtecek prensipleri ihtiva etmesi yerinde olacaktır.

Hükümet teklifinin diğer maddeleri aynen ve ittifakla kabul olunmuştur.

Kamutaya arzolanmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

İçişleri Komisyonu

Başkanı	Baş. V.	Sözcü
Tekirdağ	Çorum	Krs
<i>C. Uybadañ</i>		<i>A. Eyibođlu</i>
Kâtip		
İsparta	Antalya	Balıkesir
<i>S. Köksal</i>	<i>R. Kaplan</i>	<i>F. Tiritiođlu</i>
Bolu	Çorum	Gümüşane
<i>I. Yalçın</i>	<i>S. Karafakiođlu</i>	<i>A. K. Varmca</i>
Kayseri	Kocaeli	Konya
Mahalifim	<i>C. Aksu</i>	<i>Ş. Ergun</i>
<i>F. Apaydın</i>		
Muş	Siird	Sivas
<i>H. Onaran</i>	<i>L. Yavuz</i>	<i>N. Ergin</i>
Sivas	Tokad	Trabzon
<i>M. Ş. Bleda</i>	<i>R. Gürel</i>	<i>H. Onhan</i>
	Yozgad	
	<i>I. Olgun</i>	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1706 sayılı Jandarma Kanununun 12 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 10 . VI . 1930 tarihli ve 1706 sayılı Jandarma Kanununun 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Jandarma subaylarının yükseltmeleri, sabit jandarma birliklerinin emir ve komuta yerlerindeki hizmetlerinden yükseltmelerine tekaddüm eden üst rütbeye onanmış iki yıllık sicilleriyle; ayrıca jandarmanın kendi bünyesi içinde düzenliyeceği usullere göre açılacak kurslarda gösterecekleri başarı ve askerî memurların yükseltmeleri buldukları hizmetlerden alacakları müspet sicilleri üzerine ordudaki hemnasplariyle birlikte İçişleri Bakanlığınca düzenlenecek yükseltme defteri gereğince münhalâta yükseltirler.

Teğmenlerin Jandarma Subay Okulundan alacakları sicillerle üsteğmenliğe yükseltmeleri yapılır.

MADDE 2. — 1706 sayılı Jandarma Kanununa müzeyyel geçici madde hakkındaki 2227 sayılı Kanun ile 4273 sayılı Subaylar Heyetine mahsus Yükselme Kanununun 11 nci maddesini değiştiren 4554 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin (D) fıkrası hükmü jandarma subayları için kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun yayımından evvel 1706 sayılı Jandarma Kanununun 12 nci maddesi hükmüne göre ordu kıta stajına çıkarılmış olanların yükselmeleri ordudan alacakları müspet sicilleri üzerine yapılır.

1947 yılında yükselme sırasında olup ta ordu kıta stajına çıkarılmamış üsteğmenlerin yükselmeleri yalnız 1947 yılında jandarmanın sabit birliklerinden alacakları müspet sicilleri üzerine yapılır.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

30 Ağustos 1943 nasıplı ve 30 Ağustos 1947 tarihinde yükselme derecesinde bulunan jandarma üsteğmenlerinin yükselmelerine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 30 Ağustos 1943 nasıplı jandarma üsteğmenleri Olağanüstü ahval dolayısıyla kıta stajı sicili aranmaksızın; jandarma birliklerinden üst rütbeye yükselmeye elverişli sicil aldıkları takdirde bunlarla ve bir defaya mahsus olmak üzere yükseltilirler.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

1706 sayılı Jandarma Kanununun 12 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 10 . VI . 1930 tarih ve 1706 sayılı Jandarma Kanununun 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Ordu stajları kaldırılan jandarma subaylarının terfihine esas olan yetiştirilme usulleriyle sicillerin ne suretle ve hangi makam ve meslekî üstler tarafından tanzim kılınacağı İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak bir tüzükle tesbit olunur.

MADDE 2. — Hükümetin teklifi aynen kabul olunmuştur.

GEÇİCİ MADDE — Hükümetin teklifi aynen kabul olunmuştur.

MADDE 3. — Hükümetin teklifi aynen kabul olunmuştur.

Hü.

M. S. K.

MADDE 4. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı
<i>R. Peker</i>	Başbakan Yardımcısı
	<i>M. Ökmen</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
<i>M. A. Renda</i>	<i>Ş. Devrin</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>C. C. Toydemir</i>	<i>Ş. Sökmensüer</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>H. Saka</i>	<i>H. N. Keşmir</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>Reşat Ş. Siner</i>	<i>C. K. İncedayı</i>
Ekonomi Bakanı	Sağlık ve Sosyal Y. Bakanı
<i>T. B. Balta</i>	
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
	<i>F. Kurdoğlu</i>
Ulaştırma Bakanı	Ticaret Bakanı
<i>Ş. Koçak</i>	<i>A. İnan</i>
Çalışma Bakanı	
<i>Dr. S. Irmak</i>	

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

İçiş. K.

MADDE 4. — Hükümetin teklifi aynen kabul olunmuştur.

